

Mammuth

Matic Kocijančič

Mammuth (2010, Gustave de Kervern in Benoît Delépine), o katerem je *Ekran* obširneje pisal novembra 2010 (op. ured.), se začne obetavno. Retro filtri, subtilen humor s črnimi odtenki, očarljiv akustični soundtrack. Gérard Depardieu je Serge Pilardosse, sveže upokojeni mesar (z Mickey Rourke čupo), ki mu nihče ne izplača pokojnine. Ker ne uspe sestaviti 2000-delnega puzzla, ki ga je dobil namesto penzije (kapitalizem je včasih izjemno duhovit), se poda na roadtrip z goli-v-sedlu motorjem, ki je vse od njegove rokenrol mladosti sameval v kleti. Cilj je enega za drugim obiskati bivše delodajalce in v skladu s svojim novim statusom izsiliti kakšen belič. Problem je v tem, da Sergeu pri prvih dveh obiskih ne uspe iztržiti ničesar ... in potem ustvarjalcem filma zmanjka idej.

Čutim njihovo zagato; če bi Serge zgolj vztrajal pri svojem do srečnega konca, bi film kaj kmalu začel spominjati na ameriške »štanc« komedije. Če bi se razočaran vrnil domov, bi bil element socialne kritike že malce preveč vsiljiv. Nasprotno pa želi biti *Mammuth* kul, brezkompromisen, alternativen, indie. Serge zato opusti prvotne načrte in začne se nov film. Imenujmo ga *Mammuth 2*.

Mammuth 2 je film o incestnih dogodivščinah upokojenca Sergeja Pilardossa, ki ga igra Gérard Depardieu. Serge po dolgih letih obišče svoje bližnje sorodnike. Najprej vzajemno masturbira s svojim ostarelim stricem, potem pa se zagleda še v svojo nečakinjo. Ker gre vendarle za hčer njegovega brata, kot nam večkrat potoži, se mu stvar malce upira, a se po nekaj pokajenih džointih njegovi konservativni zadržki zrahljajo. Nečakinja mu, kot pravi, »vlije novih moči«. Njegov seksualni izlet pa ga, kot pravega Francoza, le utrdi in ljubezni do zaskrbljene žene, ki ga že nestrpno čaka doma.

Mogoče gre razcepljenost filma pripisati dejstvu, da sta film zakrivila dva avtorja, ki sta napisala tudi scenarij. Pefinjeno metafizično razsežnost, ki naj bi povezovala *Mammuth 1 in 2*, sta morda videla v vlogi duha Sergeove nekdanje punce (lepotica Isabelle Adjani), ki je umrla ob njunem mladostnem trčenju z motorjem. Gre za prijazno, seksi in nemotečo prikazen, njena centralna naloga pa je, da se manifestira v trenutku, ko zgodbi zmanjka tal pod nogami (torej precej pogosto), in reče kaj v slogu: »Ti si zelo kul, Serge. Lepo se imej.« Temu ponavadi sledi *random groovy* eksperiment s filtri na kameri; ta inovativen proces omogoči gladek prehod v naslednji naključni kader, ki nima nobene vidnejše povezave s prejšnjim ...

Obred

Matjaž Juren

Pravzaprav bi bil za filme o eksorcizmu že skrajni čas, da predružačijo svojo »zjahano« fabulativno paradigmo, ki od Friedkinovega *Izganjalca hudiča* (The Exorcist, 1973) naprej neslavno životari v številnih slabih ali slabših ekranizacijah in poskuša malopridno profitirati na tem ali onem detajlu, ki mu sila še ni bila storjena tolikokrat, da mu ne bi mogla biti še enkrat. Resnično nepojmljiva je torej lakomna kratkovidnost dotičnih holivudskih avtorjev, ki si ne drznejo zaplavati onkraj dolgočasno zamejenega plota in se tematike o »demoniski obsedenosti« lotiti z naprednejšega vidika – podobno kot je to storil nemški režiser Hans Christian Schmid s svojo dramo *Requiem* (2006), z biografskim filmom o razvpitem primeru Anneliese Michel, ki je sredi sedemdesetih trdila, da jo je obsedlo šest demonov. Film se bolj kot na generične prikaze obredov »izganjanja« osredotoča na vprašanja o genezi in o socialni vzročnosti subjektovega (motenega) prepričanja. Propozicija, ki se tu ponuja kar sama, je naslednja – ali niso bolj kot navadno prašičje kruleči in plastično sfabricirani demoni veliko strašnejši realni nastavki bližnjega okolja in specifična naravnost posameznikove psihe, ki botruje vzniku religioznega fanatizma in z njim povezanih motenj? Ni sam akt izrekanja za demonsko obsedenost nepriemerljivo grozljivejši kot dejanska naselitev nekih tavtološko motiviranih nadnaravnih bitij, ki imajo z realnostjo sodobnega sveta skupnega toliko kot Telebajski?

V tem oziru uvod *Obreda* (The Rite, 2011, Mikael Håfström) obeta. Protagonist, ameriški semenišnik in bivši pogrebnik Michael Kovak (mrtvoudni Colin O'Donoghue), je skeptik, ki ne verjame v hudiča in njegove delojemalce. »Že, že, verjamem v greh. Samo ne verjamem, da nas vanj sili hudič,« pravi. Da bi ga hitro olajšali humanistično-heretičnih nazorov, ga nadrejeni pošljejo v Vatikan, da bi v okolici Svetega sedeža sam izkusil hudirjevo kolobarjenje in se obenem izučil za eksorcista. Michaelov mentor tam postane stari buldog Lucas Trevant (večno odlični Anthony Hopkins), živi leksikon eksorcizma, ki nejevernega Tomažka toliko časa vlačijo po prizorih eskapad obsedencev, da revež naposled le izdavi: »Okej, seveda verjamem v Hudiča.« Skratka, dokler končno le ne najde svoje vere. Toda kakšen je smisel vere, ki svoj obstoj lahko upraviči le z nadnaravno navlako najbolj banalne vrste (oh, spet ti demoni ...)? Na to in tudi na vsa druga vprašanja *Obred*, film, ki bi eksorcistične filme skoraj odrešil mukotrpnih vic, nikoli ne poskuša odgovoriti.